

Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr ...../XI/2019
Burmistrza Gołdapi
z dnia ..... listopada 2019 r.

PROJEKT

**UCHWAŁA Nr ..... / ..... / 2019
RADY MIEJSKIEJ W GOŁDAPI
z dnia .....**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2, 5 i art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) i art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.) Rada Miejska w Gołdapi uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2020 stanowiący Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gołdapi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje w 2020 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Kierownik Wydziału
Oświaty i Spraw Społecznych

mgr Ewa Bogdanowicz-Kordjak

Sprawdzono pod względem
formalnoprawnym

radca prawny Barbara Woźniak

UZASADNIENIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkohol jest legalnym towarem rynkowym i powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne zwłaszcza spożywany w nadmiernych ilościach. Alkohol jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez regulacje prawne wpływa na minimalizowanie powstawania szkód.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom a także profilaktyce adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.), stąd przedmiotowa regulacja nie powoduje obciążeń finansowych dla Gminy Gołdap.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr ....../....../2019
RADY MIEJSKIEJ W GOŁDAPI
z dnia ..... grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII DLA GMINY GOŁDAP NA ROK 2020**

Gołdap, listopad 2019 r.

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.) do zadań własnych gminy w zakresie narkomanii należą:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,

- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W celu realizacji w/w zadań opracowany jest „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2020”, zwany dalej Programem, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Głównymi założeniami Programu są:

- ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu i używania narkotyków,
- rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- wzrost społecznej świadomości dotyczącej tematyki uzależnień,
- doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.

Program uwzględnia działania związane z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców naszej gminy. Zawiera działania profilaktyczno - informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu m.in. sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie.

Zakłada realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Uwzględnia system działań pomocowych skierowanych do osób uzależnionych, osób spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzin.

W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania są długofalowe, konsekwentnie wdrażane oraz systematycznie prowadzone na terenie naszej gminy.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
2. z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852, z późn. zm.),
3. z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn. zm.),
4. z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1492, z późn. zm.),
5. z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2190, z późn. zm.),

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492)
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 z dnia 29 kwietnia 2014 r.

Programy regionalne:

1. Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2016-2020 z dnia 17 września 2015 r.
2. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2013-2017 jest programem operacyjnym Strategii Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020.

3. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2015-2020.
4. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Gołdap na lata 2016-2023, przyjęta uchwałą Nr XVII/128/2015 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 grudnia 2015 r.
5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020, przyjęty Uchwałą Nr XVII/127/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.

III. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH DLA GMINY GOŁDAP

Dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Gołdap w październiku 2017 roku została przeprowadzona Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych i szczegółowych zadań Programu.

Badanie objęło dorosłych i nieletnich mieszkańców gminy. Jego celem była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym
- problemy bezrobocia i lokalnego rynku pracy
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

Grupa dorosłych obejmowała 100 mieszkańców (w tym 34 mężczyzn) o średniej wieku 40 lat.

Przeprowadzono również badania wśród uczniów gołdapskich szkół na próbie 232 uczniów (223 szkoły podstawowe, 24 uczniowie klas gimnazjalnych, 111 uczniowie szkół ponadgimnazjalnych). Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy) oraz przemocy.

Podczas przygotowania diagnozy przeprowadzono badanie wśród 21 sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu. Ten obszar przeprowadzonych badań miał na celu poznanie postawy sprzedawców napojów alkoholowych względem następujących zagadnień:

- sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym,
- spożywania alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemne sytuacje zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

W wyniku przeprowadzonych badań zbudowano matrycę SWOT obrazującą sytuację w gminie Gołdap dotyczącą mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń występujących w Gminie w obszarze uzależnień.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
○ korzystna sytuacja demograficzna - gmina Gołdap ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 16; ○ pozytywne relacje rodzinne uczniów z rodzicami; ○ generalny spadek przestępstw na terenie gminy; ○ do najmniej poważnych problemów w lokalne społeczności należy problem związany z zanieczyszczeniem powietrza; ○ 32% badanych nie pije alkoholu;	○ opinia mieszkańców o niskich oraz średnich warunkach, jakie umożliwia rynek pracy w gminie do rozwoju zawodowego; ○ poczucie badanych o wysokim zagrożeniu utraty pracy; ○ średni odsetek badanych, deklarujących wyższe wykształcenie; ○ do najpoważniejszych problemów społecznych w opinii mieszkańców można zaliczyć: bezdomność, biedę oraz ubóstwo; ○ respondenci oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jako średni;

○ 74% respondentów deklaruje, że posiada umiejętności w zakresie rozpoznania u dziecka stanu upojenia alkoholowego; ○ łącznie 58% badanych opowiada się za prawnym zakazem stosowania kar fizycznych; ○ mieszkańcy w większości prawidłowo rozpoznają formy właściwe dla zachowań przemocowych; ○ konstruktywne spędzanie czasu wolnego przez dorosłą część mieszkańców oraz deklarowanie spędzania go z dziećmi oraz najbliższymi; ○ wysoki poziom świadomości badanych sprzedawców na temat szkodliwości napojów o potencjalnie niższej zawartości procentowej alkoholu; ○ badani uczniowie swój czas wolny chcą spędzać przede wszystkim z rodzicami oraz przyjaciółmi; ○ uczniowie klas SP, GIM, PONADGIM. deklarują, że w swoich klasach czują się z reguły bardzo dobrze; ○ Uczniowie deklarują w przeważającej większości bardzo dobre lub raczej dobre relacje z opiekunami; ○ Prawie większość uczniów SP, uczniów gimnazjum i ponad połowa uczniów PONADGIM. wskazuje, że atmosfera w domu jest życzliwa, ciepła i przyjazna;	○ 37% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 14% podejrzewa że tak się dzieje; ○ 37% badanych zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek.

○ uczniowie gminy Gołdap w większości przejawiają pozytywne nastawienie do swoich nauczycieli; ○ łącznie odpowiednio 74% uczniów szkół podstawowych, 64% gimnazjalistów i 63% uczniów PONADGIM. obdarzyłoby zaufaniem pedagogów; ○ żaden z uczniów SP, 92% uczniów GIM i 70% uczniów PONADGIM. nie miało kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, tj. narkotykami i dopalaczami; ○ zdecydowana większość uczniów szkoły podstawowej (88%), gimnazjalnej (80%) i PONADGIM. (75%) nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze; ○ można przyjąć, że uczniowie szkoły podstawowej zasadniczo czują się bezpiecznie w szkole, ponieważ 100% z nich wskazało, że na jej terenie nie ma innych uczniów, których muszą się obawiać. Podobny stan deklarują uczniowie gimnazjum – 80% i uczniowie PONADGIM. – 91%.	
SZANSE	ZAGROŻENIA
○ w porównaniu do wyników diagnozy z 2013 roku, znaczne obniżenie odsetka badanych, którzy mieli kontakt z narkotykami lub dopalaczami; ○ W porównaniu do wyników diagnozy z 2013 roku, obniżenie odsetka osób uzależnionych od alkoholu; ○ W porównaniu do wyników diagnozy z 2013 roku, podwyższył się odsetek deklarujących abstynencję oraz obniżył się generalny poziom,	○ średni odsetek badanych, deklarujących wyższe wykształcenie; ○ 69% odpowiedzi wskazuje, że mieszkańcy odczuwają spory dyskomfort w wyniku spożywania alkoholu przez innych np. w lokalnych parkach, czy w okolicach sklepów alkoholowych; ○ ponad połowa respondentów wskazała w badaniu, że zjawisko uzależnienia od alkoholu w ich okolicy jest częste;

wskazujący na bardzo częste spożywanie alkoholu;

- Odnosząc się do wyników diagnozy z 2013 roku, należy stwierdzić, że poziom spożywania poszczególnych rodzajów alkoholu uległ obniżeniu. Mniejsza liczba respondentów deklaruje spożywanie piwa, wódki oraz wina.
- W porównaniu do wyników diagnozy z 2013 roku, poziom deklaracji badanych w związku z dostępnością alkoholu w sklepach dla osób nieletnich obniżył się;
- większość mieszkańców ma raczej konserwatywne podejście do spożywania alkoholu;
- 59% odpowiedzi wskazuje, że badani w swoim środowisku nie mają osób przyjmujących substancje odurzające;
- Prawie połowa mieszkańców przychyliła się do stwierdzenia, że oferta gminy mogłaby być bardziej zróżnicowana (44%);
- Na tle badań ogólnopolskich uczniowie szkół w gminie wypadają korzystniej – inicjację alkoholową ma za sobą: 26% badanych uczniów SP; 60% uczniów GIM. i 88% uczniów PONADGIM.

- ponad połowa respondentów zgadza lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach;
- większość badanych, bo 74%, pozwala próbować alkohol swojemu dziecku przy okazji każdego rodzinnego spotkania;
- łącznie 32% respondentów zdecydowanie lub raczej zgodziło się z tym, że rodzice powinni budzić w dziecku strach;
- łącznie aż 60% respondentów nie utożsamia łagodnych kar fizycznych z przemocą w rodzinie;
- 39% odpowiedzi, wskazuje, że bicie dziecka nie jest oznaką bezradności rodziców;
- rozkład odpowiedzi jednoznacznie wskazuje, że zarówno uczniowie młodszy, jak i starsi doświadczyli przemocy fizycznej oraz psychicznej;
- łącznie 30% sprzedawców opowiedziało się za tym, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku;
- 50% sprzedawców uważa, że w okolicy jest zbyt dużo punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- w porównaniu do roku 2013 i na podstawie odpowiedzi „nigdy” odnotowano wzrost deklaracji wśród sprzedawców związanych ze sprzedażą alkoholu osobom nieletnim;
- próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (43%);
- wśród najstarszych uczniów motyw sięgania po alkohol związany jest przede wszystkim z potrzebą zrelaksowania się;

	○ ponad połowa, bo 68% najstarszych uczniów deklaruje, że w środowisku spożywa alkohol więcej niż 20 osób; ○ 34% uczniów szkoły podstawowej, 44% gimnazjalistów i 31% najstarszych uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”.

Rekomendacje oparte na modelu profilaktyki pozytywnej

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania¹. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu². Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka³:

Czynniki ryzyka:

- 1) przemoc rówieśnicza
- 2) odrzucenie przez rówieśników
- 3) słaba więź ze szkołą
- 4) niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- 5) destrukcyjna grupa rówieśnicza

¹World Health Organization, (2004), *Mental Health Policy, Plans and Programs*, Geneva.

² Szymańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

³ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and Aged Care 2000. *Promotion, Prevention and Early Intervention for Mental Health*. Mental Health and Special Programs Branch, Canberra

6) niepowodzenia szkolne

Czynniki chroniące

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: *wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych*⁴.

Można je pogrupować w kilka kategorii:

- 1) poczucie przynależności
- 2) pozytywny klimat szkoły
- 3) prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- 4) wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
- 5) okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- 6) zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy⁵.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Zadaniem warsztatów profilaktycznych jest wzmacnianie czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Na podstawie zrealizowanych przez Państwową Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych badań pn.: „Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów klas I-II”, **sformułowano kilka wniosków i rekomendacji o charakterze ogólnym**. Mianowicie:

- nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży;
- do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących gimnazjalistów przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć: pozytywne nastawienie do nauczycieli; udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych; aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych; dobry

---

⁴ Słownik terminów według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Źródło: http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (dostęp: 20.11.2019 r.).

⁵ Rządowy Program na lata 2014-2016, *Bezpieczna i przyjazna szkoła*.

kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których gimnazjalista spędza czas wolny.

- efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresy adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;
- wsparcie nauczycieli powinno także objąć działania związane z przeciwdziałaniem wypaleniu zawodowemu: „Dbałość o dobry stan zdrowia psychicznego nauczycieli uczących w gimnazjum powinna być częścią szkolnego programu profilaktyki. W tym celu należy wspierać wszelkie inicjatywy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli, ułatwiać im dostęp do form kształcenia i rozwoju własnych możliwości”⁶;
- działania profilaktyczne powinny być ukierunkowane na uczenie umiejętności życiowych uczniów związanych m.in. z postawami asertywności, konstruktywnym rozwiązywaniem konfliktów rówieśniczych na drodze negocjacji/mediacji oraz wspieranie ich w kształtowaniu poczucia własnej wartości.

Kolejnym wnioskiem związanym ze skutecznością profilaktyki jest konieczność **planowania cyklicznych działań**. Warunkiem zmiany postawy (a więc nadrzędnego celu oddziaływań profilaktycznych) jest ich regularne utrwalanie, zastępowanie zachowań destruktywnych konstruktywnymi oraz wspieranie uczniów w zdobywaniu wiedzy nie tylko na temat zagrożeń podejmowanych przez nich zachowań, ale także pomoc w gromadzeniu wiedzy na temat alternatywnych postaw, tj. warunkujących poprawę jakości funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnych i rodzinnym. Jednym z elementów skutecznej profilaktyki jest także ewaluacja podejmowanych działań. Jej cel wiąże się z oceną skuteczności wprowadzanych zmian i planowaniu następnych.

Wśród postulowanych oddziaływań profilaktycznych należy wyróżnić⁷:

---

⁶ K. Ostaszewski, A. Rustecka-Krawczyk, M. Wójcik, *Czynniki chroniące i czynniki ryzyka związane z zachowaniami problemowymi warszawskich gimnazjalistów: klasy I-II*, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, s. 52.

⁷ A. Jaros, R. Jaros, *Czynniki ryzyka i czynniki chroniące związane z zachowaniami problemowymi – przegląd badań przeprowadzonych w Polsce [w:] Zapobieganie wykluczeniu z systemu edukacji dzieci i młodzieży nieprzystosowanej społecznie: perspektywa pedagogiczna*, (red.) J. E. Kowalska, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2014, s. 12-13.

- zwrócenie uwagi nauczycieli i opiekunów na specyficzne potrzeby uczniów, które wiążą się ze specyfiką ich rozwoju psychospołecznego;
- wsparcie rozwoju praktycznych umiejętności uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, asertywnością, konstruktywnym wyrażaniem emocji i potrzeb, przyjmowania perspektywy innych oraz empatii;
- wspieranie uczniów w rozwijaniu ich pasji, zainteresowań oraz w kształtowaniu w nich postaw ukierunkowanych na twórczość, kreatywność i motywację odkrywania nowych rzeczy;
- wzmacnianie w uczniach poczucia przynależności, skuteczności i sprawczości;
- kreowanie pozytywnej atmosfery współpracy, umożliwiającej im samodzielne podejmowanie decyzji, branie za nich odpowiedzialności.

Warto również wspomnieć, że obok oddziaływań kierowanych do uczniów warto planować także szkolenia profilaktyczne dla grona pedagogicznego oraz rodziców. Jest to warunkiem **inicjowania zmian systemowych**, a więc nie tylko pracy nad zasobami osobowymi uczniów, ale także kształtowania ich środowiska szkolnego oraz rodzinnego – głównych środowisk, w których funkcjonują.

Zadania zapisane w niniejszym *Programie* przewidziane do realizacji w 2020 roku są kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie w latach ubiegłych i odpowiadają nałożonym na gminy zadaniom określonym w ustawach, dokumentach strategicznych i operacyjnych:

1. ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
4. Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016 - 2020;
5. Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 - 2020;
6. Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020;
7. Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego;
8. Strategii polityki społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do 2020 roku;

9. Wojewódzkim programie przeciwdziałania narkomanii w województwie warmińsko-mazurskim na lata 2018-2022;
10. Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020
11. Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020;
12. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gołdap na lata 2016-2023;
13. Gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2023.

W porównaniu do wyników diagnozy z 2013 roku:

- *podwyższył się odsetek deklarujących abstynencję oraz obniżył się generalny poziom, wskazujący na bardzo częste spożywanie alkoholu.*
- *Obniżył się poziom deklaracji badanych w związku z dostępnością alkoholu w sklepach dla osób nieletnich.*
- *odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami lub dopalaczami uległ znacznemu obniżeniu.*

Oznacza to, że zadania stawiane w rocznych Gminnych Programach Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap w latach 2014-2018 sprzyjają poprawie sytuacji w tym temacie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2020 r. został opracowany na podstawie:

- *diagnozy problemów społecznych sporządzonej w 2017 roku;*
- *bieżących informacji pozyskanych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Gołdapi, w tym z „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.*

Przy opracowaniu Programu brali udział przedstawiciele:

- *Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- *Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,*

- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- służb mundurowych,
- oświaty,
- ochrony zdrowia.

IV. PODMIOTY REALIZUJĄCE GMINNY PROGRAM

- Urząd Miejski w Gołdapi
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Instytucje, organizacje i stowarzyszenia działające na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Instytucje wspierające powyższe (m.in. OPS, PCPR, Policja, placówki oświatowe, instytucje szkolące, instytucje kultury, świetlice, sąd biegli sądowi).

V. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY GOŁDAP NA ROK 2020.

Cel I Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Zakup dodatkowych usług w placówce lecznictwa odwykowego	1) prowadzenie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin w programie terapii pogłębionej (po zakończeniu intensywnej terapii podstawowej); 2) treningi terapeutyczne dla osób uzależnionych (ćwiczenia umiejętności zachowań konstruktywnych); 3) psychoterapia DDA; 4) sesje psychoterapii indywidualnej; 5) psychoterapia dla rodzin z problemem uzależnienia lub nadużywania alkoholu;	Placówka lecznictwa odwykowego Specjalistyczny podmiot leczniczy Praca ciągła	
2. Dopuszczenie placówki lecznictwa odwykowego	1) doposażenie placówki lecznictwa odwykowego w sprzęt oraz zapewnienie placówce materiałów informacyjno - edukacyjnych; 2) doposażenie Punktu Interwencji Kryzysowej w Gołdapi w sprzęt oraz zapewnienie dla punktu materiałów informacyjno-edukacyjnych, 2) dofinansowanie szkoleń pracowników placówki lecznictwa odwykowego i Punktu Interwencji Kryzysowej w Gołdapi.	Wskazany pracownik Urzędu Miejskiego w Gołdapi, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) Praca ciągła	

3. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania gminnych miejsc pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	1) finansowanie dyżurów certyfikowanego specjalisty w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Gołdapi; 2) zapewnienie porad prawnych w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Gołdapi; 3) zapewnienie pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień; 4) prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu po terapii podstawowej oraz wsparcie indywidualne dla osób doświadczających przemocy;	Punkt Interwencji Kryzysowej (PIK)	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- 1) liczba osób korzystających z dodatkowych zajęć terapeutycznych w placówce leczenia odwykowego i specjalistycznych podmiotach leczniczych,
- 2) liczba osób korzystających z pomocy udzielanej w Punkcie Interwencji Kryzysowej.

Cel II Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Organizowanie pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym	1) wczesne wykrywanie zagrożeń i zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinach – doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”; 2) informowanie o instytucjach, które udzielają pomocy oraz o formach pomocy, które mogą być świadczone członkom tych rodzin; 3) udzielanie pomocy w kierowaniu wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie przymusowego leczenia odwykowego;	Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), Wskazany pracownik UM, GKRPA, Placówki leczenia odwykowego Komenda Powiatowa Policji (KPP)	Praca ciągła
2. Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania gminnych miejsc pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	1) współpraca z organizacją „Niebieska Linia” (punkt jest członkiem porozumienia „Niebieska Linia”), prenumerata specjalistycznych czasopism; 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne wzmacniające kompetencje rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym ds. przemocy w rodzinie; szkolenie zespołu interdyscyplinarnego; 4) organizowanie placówki wsparcia dziennego, pedagogów ulicy	Wskazany pracownik UM, GKRPA, OPS, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), Placówki oświatowe, NGO	Wg potrzeb

3. Zwiększenie wiedzy i kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym	1) zorganizowanie szkolenia dla różnych grup zawodowych w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i doznających przemocy w rodzinie; 2) udział w szkoleniu lub konferencji z dziedziny uzależnień i przemocy w rodzinie; 3) motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych;	Institucje szkolące Wskazany pracownik UM, GKRPA, OPS, PCPR	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- 1) ilość osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy,
- 2) ilość przeszkolonych osób.

Cel III Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Zmiana postaw dorosłych wobec picia alkoholu przez dzieci i młodzież	1) dostarczenie wiedzy w zakresie uzależnień dzieci i młodzieży rodzicom, wychowawcom, opiekunom ; 2) udział w kampaniach ogólnopolskich propagujących szkodliwości nadużywania alkoholu, środków psychoaktywnych i innych uzależnień;	Wskazany pracownik UM, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe (NGO), grupy nieformalne Podmioty lecznicze, Placówki oświatowe, Instytucje kultury Świetlice	Praca ciągła Rok szkolny
2. Zmiana postaw dzieci i młodzieży wobec uzależnień i przemocy – alternatywne formy spędzania wolnego czasu	1) organizacja zajęć rekreacyjno-sportowych dla młodzieży szkolnej jako elementu programów profilaktycznych w szkołach; 2) kontynuowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych dla dzieci ze środowisk zagrożonych dysfunkcją (w tym dożywianie i organizacja wypoczynku); 3) zapewnienie dzieciom z rodzin zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, wymagających ochrony przed przemocą w rodzinie: półkolonii, obozów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych, profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych;	Placówki oświatowe Instytucje kultury Świetlice Trenerzy, instruktorzy	Praca ciągła Rok szkolny Cały rok

		Wskazany pracownik UM, GKRPA, NGO, grupy nieformalne, OPS	

Wskaźniki monitoringu:

- 1) liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, w tym sportowych;
- 2) liczba dzieci korzystających z w/w form wypoczynku ;
- 3) liczba rodziców/opiekunów korzystających z różnych form dostarczania wiedzy.

Cel IV Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Realizacja zadań określonych w programie i innych ustawach	1) podnoszenie kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wskazanego pracownika UM poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz związane z tym koszty udziału i dojazdu ; 2) wspieranie działań instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych realizujących zadania wynikające z programu i posiadających zapisy statutowe związane z ochroną i promocją zdrowia, profilaktyką lub rozwiązywaniem problemów alkoholowych, szkolenia i użyczenie pomieszczenia na prowadzenie szkoleń oraz zajęć profilaktycznych; 3) udzielanie wsparcia finansowego i organizacyjnego podmiotom na podstawie złożonych wniosków o dofinansowanie; 4) wspieranie działań grup samopomocowych (AA i AI –Anon)	NGO, grupy nieformalne Wskazany pracownik UM, GKRPA	Praca ciągła

Cel V Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi	1) dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. 2) inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji w sprawach spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych; 3) podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych; 4) zorganizowanie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych – w miarę potrzeb	GKRPA, Wskazany pracownik UM	Wg harmonogramu kontroli Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- 1) liczba kontroli placówek handlowych i gastronomicznych;
- 2) liczba ujawnionych przypadków łamania prawa;
- 3) liczba przeszkolonych sprzedawców.

Cel VI Poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.

Nazwa zadania	Sposób realizacji	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego	1) kierowanie na badanie psychiatryczno-psychologiczne osób nadużywających alkoholu; 2) wnoszenie wniosków o wszczęcie postępowania nieprocesowego o zobowiązanie do przymusowego leczenia odwykowego; 3) motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego – przeprowadzanie rozmów motywujących przez członków Komisji; 4) dostarczanie informacji o rodzinach, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia, (na podstawie wywiadów środowiskowych);	Biegli sądowi Sąd Rejonowy GKRPA, OPS, KPP, Inni wnioskodawcy	Praca ciągła

Wskaźniki monitoringu:

- 1) liczba badań psychiatryczno-psychologicznych,
- 2) liczba osób skierowanych na przymusowe leczenie,
- 3) liczba osób korzystających z przymusowego leczenia,
- 4) ilość przeprowadzonych rozmów motywujących.

VI. MAKSYMALNA LICZBA ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASAD USYTUOWANIA MIEJSC SPRZEDAŻY I PODAWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA TERENIE GMINY GOŁDAP.

Szczegóły zawarte są w Uchwale NR LX/391/2018 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Gołdap. Stan na 30.11.2019 r. przedstawia się następująco:

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

1. Ustala się na terenie Gminy Gołdap maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

1) Zawierających do 4,5% alkoholu oraz piwa przeznaczonych do spożycia:

a) Poza miejscem sprzedaży: 50

b) W miejscu sprzedaży: 40

2) Zawierających powyżej 4,5% alkoholu (za wyjątkiem piwa) do 18% przeznaczonych do spożycia:

a) Poza miejscem sprzedaży: 40

b) W miejscu sprzedaży: 20

3) Zawierających powyżej 18% alkoholu przeznaczonych do spożycia:

a) Poza miejscem sprzedaży: 30

b) W miejscu sprzedaży: 15

Zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:

1. Miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Gołdap nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 20 metrów (słownie: dwadzieścia metrów) od:

1) szkół, przedszkoli, placówek szkolno-wychowawczych,

2) obiektów kultu religijnego (kościół, kaplice, domy pogrzebowe, cmentarze),

3) wyodrębnionych i zagospodarowanych placów zabaw dla dzieci,

4) obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych.

2. Odległość określona w ust. 1 mierzy się ciągiem komunikacyjnym od wejścia/ wyjścia głównego z obiektów opisanych w ust. 1, do wejścia/wyjścia głównego do punktu sprzedaży lub sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Przez „ciąg komunikacyjny”

należy rozumieć najkrótszą drogę dojścia ciągiem dróg publicznych, od wejścia lub wyjścia z punktu sprzedaży alkoholu lub podawania napojów alkoholowych do wejścia lub wyjścia z obiektów, o których mowa w ust. 1.

VII. DANE DOTYCZĄCE ZJAWISKA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE GOŁDAP, ZANOTOWANE W 2018 ROKU PRZEZ SŁUŻBY I SPECJALISTYCZNE PLACÓWKI.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołdapi spotkała się na 12 posiedzeniach plenarnych. GKRPA liczy 3 zespoły:

- zespół ds. leczenia odwykowego,
- zespół ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu,
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

1. Interwencje GKRPA w Gołdapi – pomoc dla osób z problemem alkoholowym w 2018 roku

Gmina Gołdap	2018
1. Liczba osób, w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddani a się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	25
2. Liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy	10
3. Liczba osób, w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do orzeczenia zobowiązania do odjęcia leczenia odwykowego	39
4. Liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	14

Na podstawie: PARPA-G1 – Sprawozdanie z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Gołdap za rok 2018.

2. Prace GKRPA w Gołdapi – pomoc ofiarom przemocy w 2018 roku

Gmina Gołdap	2018
1. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w ramach grup roboczych, w skład których wchodził członkowie GKRPA	98
2. Osoby doznające przemocy w rodzinie	88
3. Osoby stosujące przemoc w rodzinie	87
4. Świadczenie przemocy w rodzinie	0

Na podstawie: PARPA-G1 – Sprawozdanie z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Gołdap za rok 2018.

3. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeprowadzonych przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych w 2018 r.

W roku 2018 GKRPA w Gołdapi przeprowadziła kontrolę w 9 punktach sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscach sprzedaży i w 9 punktach sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Zakresem kontroli było:

- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,

- sprawdzanie posiadanych zezwoleń,

- sprawdzanie wiarygodności oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku 2017, weryfikacja wydruków z kas fiskalnych,

Sprawdzanie przestrzegania innych zasad: niezgodna z prawem promocja i reklama napojów alkoholowych, brak w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych informacji o szkodliwości spożywania alkoholu, zatrudnienie osób nieletnich i podawania napojów alkoholowych.

Podczas kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień.

Komenda Powiatowa Policji w Gołdapi na terenie Gminy Gołdap zatrzymała 143 osoby nietrzeźwe w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych, 6 nietrzeźwych osób nieletnich, które zostały odwiezione do domów rodzinnych.

Straż Miejska podjęła 83 interwencje w stosunku do sprawców wykroczeń określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałania alkoholizmowi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołdapi - 550 rodzin korzystało z pomocy materialnej OPS.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie

W ramach Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, funkcjonuje Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, ich Rodzin oraz Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie.

Oferta punktu obejmuje:

- konsultacje z zakresu terapii uzależnień, oraz terapii przemocy w rodzinie
- konsultacje prawne (po wcześniejszym umówieniu się)
- grupę wsparcia dla osób uzależnionych , które odbyły terapię na poziomie podstawowym i utrzymują abstynencję
- możliwość otrzymania informacji na temat ośrodków leczenia uzależnień.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w 2018 r. udzielono:

- 64 osobom z problemem alkoholowym 166 porad,
- 35 dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym 65 porad,
- 16 osobom doznającym przemocy w rodzinie 45 porad,
- 17 osobom stosującym przemoc w rodzinie 45 porady.

VIII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań są środki finansowe znajdujące się w budżecie gminy Gołdap na 2020 rok (Dział 851 Rozdział 85153 i 85154) pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie mogą być wykorzystane na inny cel - preliminarz wydatków na 2020 rok.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI

Ustala się miesięczne wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w następującej wysokości brutto:

- 60 % minimalnego wynagrodzenia za pracę - Przewodniczącemu Komisji
- 40 % minimalnego wynagrodzenia za pracę – Sekretarzowi Komisji
- 38 % minimalnego wynagrodzenia – członkom Komisji.

Prace Komisji obejmują w szczególności: udział w posiedzeniach plenarnych, które odbywają się przynajmniej raz w miesiącu, oraz udział w posiedzeniach zespołów: (zespołu ds. leczenia odwykowego, zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży alkoholu oraz zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), których harmonogram prac zależy od realizowanych zadań.

Wypłata wynagrodzenia następuje w trybie miesięcznym na podstawie listy sporządzonej przez Przewodniczącego Komisji według zbiorczych list obecności członków na poszczególnych posiedzeniach plenarnych. Ryczałt wypłacany jest z dołu.

Wysokość ryczałtu ulega proporcjonalnemu zmniejszeniu za nieusprawiedliwioną nieobecność na posiedzeniach wg następującego wzoru:

Wysokość przysługującego ryczałtu $\times \frac{\text{Liczba nieobecności nieusprawiedliwionych}}{\text{łączna liczba posiedzeń w danym miesiącu}}$

W przypadku, gdy w miesiącu nie odbędzie się co najmniej jedno posiedzenie (z braku quorum lub nie zostanie zwołane) – ryczałt nie przysługuje. Za usprawiedliwioną uważa się nieobecność na posiedzeniu komisji z powodu choroby albo konieczności opieki nad chorym - potwierdzonej zwolnieniem lekarskim lub z innego powodu, jeżeli Przewodniczący Komisji uzna tę nieobecność za usprawiedliwioną.

X. EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Ewaluacja służy ocenie skuteczności działań podejmowanych w ramach realizacji programu. Stanowi również podstawę jego modyfikacji. Ewaluacja jest współczesnym wymogiem realizacji każdego programu profilaktyki.

Sposób realizacji:

Prowadzenie badań w zakresie:

- pełnego rozpoznania potrzeb populacji osób mających problemy alkoholowe w celu określenia priorytetu działań;
- monitoringu, dostępności, skuteczności, jakości oraz efektywności ekonomicznej różnych kategorii działań;
- monitoringu potrzeb i skuteczności działań profilaktyczno-terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży oraz monitoringu szkolnych programów profilaktyki.

XI. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja zadań ujętych w *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap na rok 2020* koordynowana będzie przez wskazanego pracownika UM.

Sprawozdanie z przebiegu działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołdapi za rok 2020 przedłożone zostanie Burmistrzowi Gołdapi w terminie do 1 marca następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Gołdap za rok 2020 przedłożone zostanie Radzie Miejskiej w Gołdapi do dnia 31 marca następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.